

č.: 03991/2013-Op-3

Metodické usmernenie č. 3/2013
Kamerové informačné systémy osobných údajov vo vozidlách

Podľa § 46 ods. 1 písm. m) zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane osobných údajov“) Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vydáva toto metodické usmernenie zamerané na prevádzku kamerových informačných systémov (ďalej len „informačný systém“) vo vozidlách určených na prepravu osôb alebo nákladov po pozemných komunikáciách.

ÚVOD

Dynamický rozvoj informačných technológií umožňujúcich (okrem iného) automatizované spracúvanie osobných údajov z pozície fyzických osôb - jednotlivcov a nadväznú vyúžívajú týchto technológií v každodennom živote vyžadujú zvýšenú pozornosť zameranú na zákonnosť, resp. na účel a primeranosť uvedených postupov. Jednou z rezonujúcich oblastí spracúvania osobných údajov je v súčasnosti prevádzkovanie kamerových informačných systémov umiestňovaných najmä v osobných automobiloch a prostriedkoch hromadnej dopravy osôb (ďalej aj „autokamery“).

Zadováženie a prevádzkovanie autokamery je motivované najmä ochranou majetku a súvisiacimi právami a povinnosťami vznikajúcimi v podmienkach premávky po pozemných komunikáciách. Účelom vyhotovovania záznamov je získavanie dôkazov o mechanizme, akým k nejakej udalosti došlo, a tým aj dôkazov o zodpovednosti za túto udalosť, resp. za spôsobenú škodu alebo ujmu. V uvedenej súvislosti však nemožno opomenúť nevyhnutnú mieru náhodne získavaných osobných údajov, ktoré účelu prevádzkovania autokamery nezodpovedajú, vrátane osobných údajov osobitnej kategórie (napríklad údaje o rasovej príslušnosti alebo o viditeľnom zdravotnom postihnutí).

Účelom tohto stanoviska je jednoznačná a zrozumiteľná identifikácia pravidiel, ktoré sa na prevádzkovanie autokamery na území Slovenskej republiky vzťahujú, teda pravidiel súvisiacich s ochranou práv a právom chránených záujmov dotknutých osôb pri spracúvaní ich osobných údajov.

1 VYMEDZENIE POJMU „AUTOKAMERA“

Na účely tohto stanoviska sa autokamerou rozumie kamerový informačný systém motorového alebo bezmotorového vozidla (ďalej len „vozidlo“) tvorený kamerou so záznamovým zariadením (vyhotovovanie záznamov) a dátovým úložiskom (uchovávanie záznamov), ktoré spravidla tvoria kompaktný celok.

Autokamera je vo vozidle umiestňovaná spôsobom umožňujúcim monitorovanie situácie pred vozidlom, za vozidlom, alebo v jeho interiéri. Vo vzťahu k okoliu vozidla ide prevažne o monitorovanie priestorov prístupných verejnosti (napríklad monitorovanie ulice, po ktorej sa vozidlo pohybuje). Monitorovanie interiéru vozidla sa môže vzťahovať na priestory prístupné verejnosti (napríklad interiér vozidla taxislužby alebo autobusu), ako aj na priestory verejnosti neprístupné (napríklad interiér súkromného alebo služobného vozidla). Autokamerou sa rozumie aj kamerový informačný systém koľajového vozidla, motocykla alebo bicykla.

Autokamera, ktorá môže byť aktivovaná rôznymi spôsobmi (manuálne, zopnutím zapalovania vozidla, pohybovým senzorom a podobne), vyhotovuje záznamy z pohybujúceho sa alebo zo stojaceho (zaparkovaného) vozidla. Vyhotovené záznamy sú spravidla priebežne prepisované novými záznamami v tzv. časovej slučke v závislosti od kapacity úložiska.

Súčasťou získavaných údajov sú aj osobné údaje, ktoré nezodpovedajú účelu prevádzkovania autokamery (náhodní chodci, vodiči iných vozidiel, a podobne). Uvedenej skutočnosti musí zodpovedať spôsob spracúvania týchto osobných údajov, najmä neprípustnosť ich zverejňovania, sprístupňovania a poskytovania tretím stranám, ako aj ich bezodkladná likvidácia podmienená splnením účelu prevádzky autokamery.

2 PRÁVNÝ ZÁKLAD A PODMIENKY PREVÁDZKY AUTOKAMERY

Podľa § 9 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov môže prevádzkovateľ spracúvať osobné údaje len na základe priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie, medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, ustanovení tohto zákona alebo osobitného zákona alebo na základe súhlasu dotknutej osoby. Na účely tohto stanoviska sú právny základ a podmienky prevádzky autokamery identifikované v troch všeobecne záväzných právnych predpisoch, ktorými sú zákon o ochrane osobných údajov, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

2.1 Zákon o ochrane osobných údajov

Vo vzťahu k spracúvaniu osobných údajov získavaných prostredníctvom autokamery je žiaduce mať na zreteli najmä ustanovenia zákona o ochrane osobných údajov o vyňatí výlučne osobných alebo domácich činností fyzických osôb spod jeho pôsobnosti, ustanovenia o monitorovaní priestorov prístupných verejnosti a ustanovenia o spracúvaní osobných údajov nevyhnutnom na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany.

2.1.1 Výlučne osobné alebo domáce činnosti

Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov sa tento zákon nevzťahuje na osobné údaje, ktoré fyzická osoba spracúva pre vlastnú potrebu v rámci výlučne osobných alebo domácich činností. Z uvedenej skutočnosti vyplýva, že vyňatie prevádzkovania autokamery spod pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov je podmienené kumulatívnym splnením nasledujúcich podmienok

- a) autokameru prevádzkuje fyzická osoba - jednotlivec,

- b) autokamera je prevádzkovaná v režime výlučne osobných alebo domácich činností, čo v praxi znamená, že účelom získavania osobných údajov je ochrana práv a právom chránených záujmov fyzickej osoby, ktorá autokameru prevádzkuje, resp. priebežná dokumentácia situácie v bezprostrednej blízkosti vozidla (pred vozidlom, vo vozidle, za vozidlom) pre prípad potreby preukazovania mechanizmu vzniku dopravnej nehody alebo škodovej udalosti, preukazovania úmyselného alebo neúmyselného poškodenia parkujúceho vozidla, preukazovania neoprávneného použitia alebo krádeže vozidla, prípadne iného incidentu v oblasti verejného poriadku a bezpečnosti a preukazovania zodpovednosti za škodu alebo ujmu spôsobenú týmito udalosťami,
- c) uchovávanie vyhotovených záznamov zodpovedá priebežnému vyhotovovaniu dokumentácie v určitej časovej slučke (spravidla podľa kapacity úložiska), pričom doba uchovávaní takto vyhotovených záznamov nesmie byť v zjavnom rozpore s účelom ich vyhotovovania; v uvedenej súvislosti možno za akceptovateľnú dobu uchovávaní považovať 15 dní, tzn. záznamy nevyužité na účel uvedený v bode d) by mali byť v tejto lehote zlikvidované,
- d) vyhotovené záznamy možno využiť len na účely uvedené v bode b) a okrem týchto prípadov nesmú byť sprístupnené alebo poskytnuté tretej strane a nesmú byť zverejnené.

S ohľadom na účel prevádzkovania autokamery a prevažnú náhodnosť získavania osobných údajov, ako aj za predpokladu, že tieto osobné údaje nebudú ďalej bezdôvodne spracúvané, nebude prevádzka autokamery realizovaná za podmienok uvedených v bodoch a) až d) považovaná za systematické spracúvanie osobných údajov (vrátane osobných údajov osobitnej kategórie) v zmysle zákona. Nedodržanie podmienok uvedených v bodoch a) až d) však môže byť v odôvodnených prípadoch posudzované, ako spracúvanie osobných údajov, na ktoré sa § 3 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov nevzťahuje.

Z dôvodu vyňatia prevádzkovania autokamery z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov (teda aj z pôsobnosti úradu) za podmienok uvedených v bodoch a) až d) sa riešenie prípadných sporov riadi príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

2.1.2 Priestory prístupné verejnosti

Podľa § 15 ods. 7 zákona o ochrane osobných údajov možno priestor prístupný verejnosti monitorovať len na účely ochrany verejného poriadku a bezpečnosti, odhaľovania kriminality, narušenia bezpečnosti štátu, ochrany majetku alebo zdravia, a to len vtedy, ak je priestor zreteľne označený ako monitorovaný. Monitorovaný priestor je prevádzkovateľ povinný zreteľne označiť (označenie monitorovaného priestoru sa nevyžaduje, ak tak ustanovuje osobitný zákon) bez ohľadu na to, či sa snímaný obraz alebo zvuk zaznamenáva na nosič informácií. Vyhotovený záznam možno využiť len na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Z dikcie § 17 ods. 7 zákona o ochrane osobných údajov súčasne vyplýva, že záznam vyhotovený podľa § 15 ods. 7, ktorý nie je využitý na účely trestného konania alebo konania o priestupkoch, je ten, kto ho vyhotovil, povinný ho zlikvidovať najneskôr v lehote 15 dní odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom bol záznam vyhotovený, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Predmetné ustanovenia zákona o ochrane osobných údajov sú vo vzťahu k monitorovaniu okolia pohybujúceho sa vozidla neaplikovateľné z dôvodu nemožnosti

zreteľne označiť monitorovaný priestor. Vo vzťahu k monitorovaniu okolia parkujúceho vozidla (ak ide o priestor prístupný verejnosti) je žiaduce dôsledne skúmať dodržanie podmienok uvedených v bode 2.1.1 tohto stanoviska, ako aj dodržanie zásady účelu a proporcionality spracúvania osobných údajov (pozri bod 3 tohto metodického usmernenia).

Odlišná situácia nastáva v prípadoch monitorovania interiéru vozidla, ktorý je priestorom prístupným verejnosti (napríklad interiér autobusu, vozidla taxislužby alebo železničného vagóna), kedy sa prednostne uplatňuje osobitná právna úprava monitorovania priestorov prístupných verejnosti reprezentovaná najmä § 15 ods. 7 a § 17 ods. 7 zákona o ochrane osobných údajov. V uvedenej súvislosti je žiaduce mať na zreteli najmä zákonom vymedzený účel spracúvania osobných údajov, splnenie povinnosti zreteľne označiť monitorovaný priestor, využitie vyhotovených záznamov výhradne na účely vymedzené zákonom (priestupok alebo trestný čin) a likvidáciu ostatných záznamov v lehote 15 dní. Zákon o ochrane osobných údajov v tomto prípade nepodmieňuje spracúvanie osobných údajov súhlasom dotknutých osôb, ale prevádzkovateľovi informačného systému ukladá povinnosti vzťahujúce sa napríklad k evidencii informačného systému, poučeniu oprávnených osôb prevádzkovateľa, prijatiu primeraných bezpečnostných opatrení, a podobne.

2.1.3 Ochrana práv prevádzkovateľa alebo tretej strany

Podľa § 10 ods. 3 písm. g) zákona o ochrane osobných údajov môže prevádzkovateľ spracúvať osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby, ak ide o spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany. To neplatí, ak pri takomto spracúvaní osobných údajov prevažujú základné práva a slobody dotknutej osoby, ktoré podliehajú ochrane podľa tohto zákona. Na informačný systém prevádzkovaný podľa § 10 ods. 3 písm. g) zákona o ochrane osobných údajov sa vzťahuje dikcia § 37 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov, ktorou sa ustanovuje povinnosť osobitnej registrácie informačného systému.

Predmetná právna úprava sa vzťahuje na prevádzkovateľa, ktorý nespĺňa podmienky pre vyňatie spod pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov a súčasne nemôže postupovať podľa ustanovení tohto zákona o monitorovaní priestorov prístupných verejnosti. Zákon o ochrane osobných údajov prevádzkovateľa bližšie nešpecifikuje a súčasne nepodmieňuje spracúvanie osobných údajov súhlasom dotknutých osôb, dôraz však kladie na nevyhnutnosť ochrany práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany a na proporcionalitu tohto spracúvania voči základným právam a slobodám dotknutých osôb. Spracúvanie osobných údajov na tomto právnom základe je z dôvodu rizík vyplývajúcich pre dotknuté osoby súčasne podmienené osobitnou registráciou informačného systému, ktorú vykonáva úrad.

Z praktického hľadiska je uplatnenie § 10 ods. 3 písm. g) zákona o ochrane osobných údajov možné napríklad v prípade, ak je autokamerou monitorovaný verejnosti prístupný priestor pred autobusom mestskej hromadnej dopravy. Pre aplikáciu predmetného právneho základu spracúvania osobných údajov nie je rozhodujúce, či autokameru do autobusu umiestnil príslušný dopravný podnik alebo vodič, ale nemožnosť zreteľne označiť monitorovaný priestor prístupný verejnosti (vodič súčasne nemá postavenie fyzickej osoby - jednotlivca, pretože nevykonáva výlučne osobné alebo domáce činnosti). Identifikácia osoby, ktorá autokameru do autobusu umiestnila, je rozhodujúca pre určenie prevádzkovateľa informačného systému.

2.2 Zákoník práce

Podľa § 13 ods. 4 Zákoníka práce nesmie zamestnávateľ bez vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe činností zamestnávateľa narúšať súkromie zamestnanca na pracovisku a v spoločných priestoroch zamestnávateľa tým, že ho monitoruje, vykonáva záznam telefonických hovorov uskutočňovaných technickými pracovnými zariadeniami zamestnávateľa a kontroluje elektronickú poštu odoslanú z pracovnej elektronickej adresy a doručeníu na túto adresu bez toho, aby ho na to vopred upozornil. Ak zamestnávateľ zavádza kontrolný mechanizmus, je povinný prerokovať so zástupcami zamestnancov rozsah kontroly, spôsob jej uskutočnenia, ako aj dobu jej trvania a informovať zamestnancov o rozsahu kontroly, spôsobe jej uskutočnenia, ako aj o dobe jej trvania.

Vo vzťahu k autokamerám je v tomto prípade vylúčené monitorovanie priestorov prístupných verejnosti, kde má prednosť osobitná právna úprava uvedená v bode 2.1.2 tohto metodického usmernenia, pričom monitorovanie iných priestorov zamestnávateľa nie je podmienené súhlasom zamestnancov. Monitorovanie zamestnancov z pozície zamestnávateľa však Zákoník práce (popri ostatných povinnostiach zamestnávateľa) spája s existenciou vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe jeho činností. Z uvedeného dôvodu je uplatnenie § 13 ods. 4 Zákoníka práce akceptovateľné len v odôvodnených prípadoch, napríklad ak predmetom činnosti zamestnávateľa, ktorý monitoruje interiér služobného vozidla, je prevoz peňazí, pacientov, a podobne.

2.3 Občiansky zákoník

Na vyhotovovanie a použitie podobizne, obrazových snímok a obrazových zvukových záznamov fyzických osôb sa vzťahujú ustanovenia § 11 až 16 Občianskeho zákoníka o ochrane osobnosti. Podľa § 12 Občianskeho zákoníka sa obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy smú vyhotoviť alebo použiť len s jej privolením; privolenie nie je potrebné, ak ide o úradné účely na základe zákona, vedecké a umelecké účely alebo tlačové, filmové, rozhlasové a televízne spravodajstvo, pričom ani také použitie nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

Podľa § 13 Občianskeho zákoníka má fyzická osoba v odôvodnenom prípade právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výšku určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Ustanovenia Občianskeho zákoníka sa budú v plnom rozsahu aplikovať v prípadoch vyňatia autokamery z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov (bod 2.1.1 tohto metodického usmernenia) a v ostatných prípadoch (body 2.1.2, 2.1.3 a 3.2 tohto metodického usmernenia) najmä v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy, o ktorej rozhoduje súd.

3 ZÁSADA ÚČELU A ZÁSADA PROPORCIONALITY

Podľa § 5 ods. 1 zákona o ochrane osobných údajov možno osobné údaje spracúvať len spôsobom ustanoveným týmto zákonom a v jeho medziach tak, aby nedošlo k porušeniu základných práv a slobôd dotknutých osôb, najmä k porušeniu ich práva na zachovanie

ľudskej dôstojnosti alebo k iným neoprávneným zásahom do ich práva na ochranu súkromia. Podľa § 6 ods. 2 zákona o ochrane osobných údajov je prevádzkovateľ pred začatím spracúvania osobných údajov povinný vymedziť účel spracúvania osobných údajov, ktorý musí byť jasný, vymedzený jednoznačne a konkrétne a musí byť v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, zákonmi a medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, určiť podmienky spracúvania osobných údajov tak, aby neobmedzil právo dotknutej osoby ustanovené zákonom, získať osobné údaje výlučne na vymedzený alebo ustanovený účel (je neprípustné získať osobné údaje pod zámienkou iného účelu spracúvania alebo inej činnosti), zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojím rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu ich spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie, zabezpečiť, aby sa osobné údaje spracúvali a využívali výlučne spôsobom, ktorý zodpovedá účelu, na ktorý boli zhromaždené (je neprípustné združovať osobné údaje, ktoré boli získané na rozdielne účely), zabezpečiť, aby zhromaždené osobné údaje boli spracúvané vo forme umožňujúcej identifikáciu dotknutých osôb počas doby nie dlhšej, ako je nevyhnutné na dosiahnutie účelu spracúvania, zlikvidovať tie osobné údaje, ktorých účel spracúvania sa skončil, spracúvať osobné údaje v súlade s dobrými mravmi a konať spôsobom, ktorý neodporuje zákonu. Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane osobných údajov prevádzkovateľ nemôže osobné údaje zhromaždené na pôvodne určený účel spracúvať na iný účel, ktorý je nezlučiteľný s pôvodným účelom spracúvania.

Z uvedených skutočností vyplýva povinnosť prevádzkovateľa spracúvať osobné údaje výlučne na vopred jednoznačne a konkrétne legitímne vymedzený alebo zákonom ustanovený účel (zásada účelu) a spôsobom reflektujúcim základné práva a slobody dotknutých osôb, najmä ich právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti a právo na ochranu súkromia (zásada proporcionality). Dôsledné uplatňovanie zásady účelu a zásady proporcionality má priamy vplyv na zákonnosť prevádzky autokamery podľa bodov 2.1.2, 2.1.3 a 2.2 tohto metodického usmernenia. Porušenie uvedených zásad pri spracúvaní osobných údajov dotknutých osôb bude posudzované ako porušenie zákona.

Ako názorný príklad porušenia zásady účelu je v tejto súvislosti možné uviesť neoprávnené poskytnutie záznamov vyhotovených autokamerou podľa bodu 2.1.2 tohto metodického usmernenia (napríklad záznam incidentu fyzickej osoby vo vozidle na hromadnú prepravu osôb) verejnoprávnej alebo komerčnej televízii. Umiestnenie kamery v služobnom vozidle prevádzkovateľa, podľa bodu 2.2 tohto metodického usmernenia, bez existencie vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe jeho činností bude posudzované ako porušenie zásady proporcionality. Obdobne tomu bude v prípadoch, kedy možno legitímny zámer prevádzkovateľa dosiahnuť k právam dotknutých osôb primeranejším (menej obťažujúcim) spôsobom, napríklad ak zámer monitorovania pohybu vozidla realizuje prevádzkovateľ inštaláciou autokamery zameranej na osoby nachádzajúce sa v interiéri služobného vozidla, nakoľko tento cieľ možno dosiahnuť aj menej invazívnymi prostriedkami (monitorovaním pozície vozidla, teda nie osôb, ktoré sa v ňom nachádzajú).

V uvedenej intencii je však žiaduce zdôrazniť, že porušenie zásady účelu a proporcionality môže v odôvodnených prípadoch ovplyvniť aj posudzovanie zákonnosti spracúvania osobných údajov podľa bodu 2.1.1 tohto metodického usmernenia tým, že nedodrzaním podmienok ustanovených v § 3 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov nebude autokamera vyňatá z pôsobnosti tohto zákona.

4 ZHRNUTIE A ZÁVER

Prevádzkovanie monitorovacieho zariadenia (bez ohľadu na jeho spôsobilosť vyhotovovať a uchovávať obrazový alebo obrazovo-zvukový záznam) podľa bodu 2.1.1 tohto metodického usmernenia je potrebné hodnotiť ako zavedenie automatizovaného prostriedku spracúvania osobných údajov. Takýto prostriedok má povahu informačného systému osobných údajov v zmysle § 4 ods. 3 písm. b) zákona o ochrane osobných údajov.

4.1 Autokamera prevádzkovaná fyzickou osobou - jednotlivcom

Spracúvanie osobných údajov je potrebné vnímať v kontexte konkrétnych podmienok, ktoré majú priamy vplyv na aplikáciu záväzných pravidiel ochrany osobných údajov. Podľa § 3 ods. 2 písm. a) zákona o ochrane osobných údajov je možné aplikovať exempciu z pôsobnosti všetkých jeho ustanovení v prípade, ak osobné údaje spracúva fyzická osoba pre vlastnú potrebu v rámci výlučne osobných alebo domácich činností. Existencia tejto výnimky sa teda vzťahuje výlučne na účel ochrany vlastných, osobných, subjektívnych práv a právom chránených záujmov (napríklad predloženie záznamu oprávnenému subjektu na účely trestného alebo priestupkového konania, likvidácia poistnej udalosti, občianskoprávne konanie o náhrade škody). Ak by však fyzická osoba prevádzkujúca autokameru prekročila determinovaný rámec výlučne osobnej alebo domácej činnosti a využila by vyhotovený záznam alternatívnym spôsobom (napríklad svojvoľným zverejnením na internete alebo akýmkoľvek využitím na komerčné účely), aplikácia predmetnej výnimky by sa ňu nevzťahovala, v dôsledku čoho by bola posudzovaná, ako prevádzkovateľ informačného systému osobných údajov so všetkými súvisiacimi právnymi účinkami a možnými právnymi konzekvenciami.

Z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov sú vyňaté osobné údaje, ktoré spracúva fyzická osoba pre vlastnú potrebu v rámci výlučne osobných alebo domácich činností. Prevádzkovanie autokamery na tomto základe je podmienené tým, že autokameru prevádzkuje fyzická osoba - jednotlivec (tzn. nie osoba podnikajúca na základe živnostenského oprávnenia, samostatne hospodáriaci roľník a podobne) v režime výlučne osobných alebo domácich činností, len pre vlastnú potrebu, vyhotovené záznamy využíva len na účely uvedené v bode 2.1.1. písm. b) tohto metodického usmernenia a okrem týchto prípadov záznamy nesprístupňuje alebo neposkytuje tretej strane, nezverejňuje ich a uchováva ich v lehote zodpovedajúcej účelu prevádzkovania autokamery (spravidla nie viac ako 15 dní). Pri posudzovaní dodržania uvedených podmienok sa dôsledne uplatňuje zásada účelu a zásada proporcionality podľa bodu 4 tohto metodického usmernenia. Na riešenie prípadných sporov vyplývajúcich z uvedeného prevádzkovania autokamery sa vzťahujú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Právne základy spracúvania osobných údajov uvedené v bodoch 2.1.2 (monitorovanie priestorov prístupných verejnosti), 2.1.3 (ochrana práv prevádzkovateľa alebo tretej strany) a 2.2 (kontrolný mechanizmus zavedený zamestnávateľom) sa na fyzické osoby - jednotlivcov prevádzkujúce autokamery nevzťahujú.

4.2 Autokamery prevádzkované ostatnými prevádzkovateľmi

Na autokamery prevádzkované podľa bodov 2.1.2, 2.1.3 a 2.2 tohto metodického usmernenia sa vzťahujú príslušné ustanovenia zákona o ochrane osobných údajov.

4.2.1 Monitorovanie priestorov prístupných verejnosti

V súvislosti s monitorovaním priestorov prístupných verejnosti pomocou autokamery na základe § 15 ods. 7 a § 17 ods. 7 zákona o ochrane osobných údajov (bod 2.1.2 tohto metodického usmernenia) prichádzajú do úvahy len relatívne statické kamerové systémy, tzn. autokamery statické vo vzťahu k monitorovanému priestoru (napríklad interiér autobusu alebo interiér vozidla taxislužby).

V uvedenej súvislosti zákon o ochrane osobných údajov vymedzuje účel spracúvania osobných údajov, ukladá povinnosť zreteľne označiť monitorovaný priestor, vymedzuje využitie vyhotovených záznamov (priestupok alebo trestný čin) a ustanovuje povinnosť likvidácie ostatných záznamov v lehote 15 dní. Pri posudzovaní dodržania uvedených podmienok sa dôsledne uplatňuje zásada účelu a zásada proporcionality podľa bodu 3 tohto metodického usmernenia.

Spracúvanie osobných údajov v tomto prípade nie je podmienené súhlasom dotknutých osôb, ale na prevádzkovateľa informačného systému sa vzťahujú aj ďalšie povinnosti (viest' evidenciu informačného systému, poučiť svoje oprávnené osoby, prijať primerané bezpečnostné opatrenia, a podobne).

4.2.2 Ochrana práv prevádzkovateľa alebo tretej strany

Predmetná právna úprava sa vzťahuje na prevádzkovateľa, ktorý nespĺňa podmienky pre vyňatie z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov a súčasne nemôže postupovať podľa ustanovení tohto zákona o monitorovaní priestorov prístupných verejnosti.

Pri posudzovaní nevyhnutnosti spracúvania osobných údajov dotknutých osôb (bez ich súhlasu) na ochranu práv a právom chránených záujmov prevádzkovateľa alebo tretej strany (pozri bod 2.1.3 tohto metodického usmernenia) sa dôsledne uplatňujú zásada účelu a zásada proporcionality (pozri bod 3 tohto metodického usmernenia), tzn. účel prevádzkovania autokamery na tomto právnom základe musí zodpovedať základným právam a slobodám dotknutých osôb alebo nad nimi prevažovať. Z uvedeného dôvodu sa na informačný systém prevádzkovaný podľa § 10 ods. 3 písm. g) zákona o ochrane osobných údajov vzťahuje aj § 37 písm. a), ktorý ustanovuje povinnosť osobitnej registrácie takého informačného systému.

V súvislosti s uvedeným spracúvaním osobných údajov sa na prevádzkovateľa informačného systému vzťahujú aj ďalšie povinnosti (poučiť svoje oprávnené osoby, informovať dotknuté osoby, prijať primerané bezpečnostné opatrenia, a podobne).

Vo vzťahu k povinnosti prevádzkovateľa autokamery podľa bodu 2.1.3 tohto metodického usmernenia informovať dotknutú osobu v rozsahu podľa § 15 zákona o ochrane osobných údajov bude úrad informačnú povinnosť prevádzkovateľa považovať za splnenú,

ak informácie, ktoré sú s ohľadom na všetky okolnosti a podmienky spracúvania osobných údajov potrebné na zaručenie práv a právom chránených záujmov dotknutej osoby, oznámi prevádzkovateľ dotknutej osobe ich zverejnením na svojom webovom sídle, alebo obdobne účinným spôsobom (uvedený spôsob oznámenia však nemožno aplikovať aj na iné, zdanlivo podobné prípady pri plnení informačnej povinnosti prevádzkovateľa). Poskytnutie informácií dotknutej osobe ich umiestnením priamo na vozidle bude akceptovateľné len v prípadoch, kedy to povaha vozidla a ostatné podmienky získavania osobných údajov budú umožňovať.

4.2.3 Zákoník práce

Vo vzťahu k autokamerám prevádzkovaným na základe § 13 ods. 4 Zákoníka práce (pozri bod 2.2 tohto metodického usmernenia) je vylúčené monitorovanie priestorov prístupných verejnosti, kde má prednosť osobitná právna úprava uvedená v bode 2.1.2 tohto metodického usmernenia. Monitorovanie iných (verejnosti neprístupných) priestorov zamestnávateľa nie je podmienené súhlasom zamestnancov.

Monitorovanie zamestnancov z pozície zamestnávateľa spája Zákoník práce s existenciou vážnych dôvodov spočívajúcich v osobitnej povahe jeho činností. Z uvedeného dôvodu je uplatnenie § 13 ods. 4 Zákoníka práce akceptovateľné len v odôvodnených prípadoch.

Rozsah informačnej povinnosti zamestnávateľa (prevádzkovateľa) voči zamestnancom (dotknuté osoby) vymedzuje Zákoník práce. Ostatné povinnosti prevádzkovateľa informačného systému ustanovuje zákon o ochrane osobných údajov (registrácia alebo evidencia informačného systému, poučenie oprávnených osôb, prijatie primeraných bezpečnostných opatrení, a podobne).

4.3 Záver

Na informačný systém (autokamera), ktorý nie je prevádzkovaný za podmienok uvedených v bode 2.1.1 písm. a) až d) tohto metodického usmernenia, resp. ktorý nie je vyňatý z pôsobnosti zákona o ochrane osobných údajov (teda aj z pôsobnosti úradu), sa vzťahuje zákon o ochrane osobných údajov ako celok. V uvedenom kontexte je žiaduce zdôrazniť, že porušenie zákona spôsobom uvedeným v § 68 zákona o ochrane osobných údajov má za následok uloženie sankcie vo forme pokuty.

Toto metodické usmernenie sa nevzťahuje na prevádzku kamerových informačných systémov, podľa ďalších v metodickom usmernení neuvedených, osobitných zákonov (napríklad zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov).

V Bratislave, dňa 1. júla 2013

JUDr. Zuzana Valková v. r.
riaditeľka odboru právnych služieb
a medzinárodných vzťahov